

I. Elektroniczna Skrzynka Podawcza

Podstawa prawna:
(Dz.U.2005.200.1651)

System informatyczny urzędu sam może pełnić funkcję elektronicznej skrzynki podawczej, może również skorzystać z usługi udostępnianej na rynku. Nawet w przypadku gdy urząd korzysta z zewnętrznej (outsourcingowej) skrzynki podawczej, jego system informatyczny powinien spełniać pozostałe 11 punktów opisanych poniżej.

Wg definicji, Elektroniczna Skrzynka Podawcza (Dz.U.2005.200.1651 §2, pkt. 1), to dostępny publicznie środek komunikacji elektronicznej służący do przekazywania informacji w formie elektronicznej do podmiotu publicznego przy wykorzystaniu powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej.

Urząd jest zobowiązany do poinformowania w BIP o adresie skrzynki podawczej oraz akceptowanych strukturach oraz zakresie użytkowym dokumentów. Adresem skrzynki podawczej może być strona WWW urzędu umożliwiającą złożenie i podpisanie elektronicznego wniosku np: www.nazwa_urzedu.pl/SP/

Skrzynka podawcza przyjmując wniosek drogą elektroniczną ma obowiązek wygenerować i udostępnić Interessantowi urzędowe poświadczenie odbioru (definicja Dz.U.2005.200.1651 §2, pkt. 4) potwierdzające fakt przyjęcia dokumentu przez urząd.

Elektroniczna skrzynka podawcza powinna przyjmować dokumenty przygotowane zgodnie z zakresem użytkowym (zgodnie z opracowaną przez urząd schemą XSD). Urząd może przygotować własne schemy dokumentów lub skorzystać z tych udostępnianych przez inne podmioty.

2. Elektroniczne doręczenie pism interesantom

Podstawa prawna:
(Dz.U.2006.227.1664)

Szczegóły procesu dostarczania pisma w formie elektronicznej do interesanta określa Rozporządzenie w sprawie sporządzania i doręczania pism w formie dokumentów elektronicznych (Dz.U.2006.227.1664). Należy zwrócić uwagę, na konieczność użycia również w tym procesie urzędowego poświadczenia odbioru (poświadczenie to jest podpisywane przez osobę odbierającą pismo przed odebraniem dokumentu elektronicznego).

Podstawowym założeniem jest udostępnienie dokumentu interesantowi, dopiero po poświadczeniu jego odbioru z użyciem bezpiecznego podpisu elektronicznego.

System informatyczny powinien przekazywać Interessantowi informacje o oczekującym na odebranie piśmie. Interessant na stronie urzędu powinien mieć możliwość podpisania poświadczenia odbioru. System informatyczny powinien udostępnić w przeciągu 10 sekund (od zakończenia procesu weryfikacji bezpiecznego podpisu elektronicznego adresata) dokument do pobrania.

System teleinformatyczny służący do obsługi doręczeń pism elektronicznych powinien dołączać do dokumentów elektronicznych dane stwierdzające ważność kwalifikowanych certyfikatów (użytych przy podpisywaniu dokumentów). Tymi danymi jest oznaczenie czasem i informacja o ważności certyfikatu (CRL lub OCSP). System, który generuje te oznaczenia (np. lokalny system obiegu dokumentów, system rządowy, centrum certyfikacji) powinien spełniać wymagania bezpieczeństwa zgodnie co najmniej z normą CEN-CWA 14167-1 lub nowszą. Jako źródło czasu powinien wykorzystywać urządzenie udostępniające urzędowy koordynowany czas UTC(PL). Dodatkowo do wygenerowania tych danych powinien zostać wykorzystany moduł kryptograficzny (HSM) spełniający normy FIPS 140-2 level 3 lub CEN-CWA 14167-2

3. Obsługa i przetwarzanie dokumentów elektronicznych w formacie XML

Podstawa prawna:
(Dz.U.2005.212.1766) załącznik nr 2 część B

System powinien przetwarzać dokumenty elektroniczne w formacie XML. Wynika to bezpośrednio z zapisów Rozporządzenia w sprawie minimalnych wymagań dla systemów informatycznych (załącznik nr 2 część B)

Część A tego załącznika dotyczy standardów służących do przetwarzania informacji na dane w układzie bitowym: ustawa przewiduje, że w przypadku formatu doc i pdf mogą one służyć jedynie jako format prezentacyjny.

Oznacza to, że dane XML + XSLT mogą wygenerować PDF'a lub doc'a ale nie powinno się później pracować na tych plikach jak na dokumentach elektronicznych (edycja itp).

Część B tego załącznika dotyczy standardów służących do określania układu informacji w dokumencie elektronicznym oznacza to, że:

- do zapisu danych powinno się używać XML'a (dane dokumentu elektronicznego)
- do określenia struktury dokumentu powinno się używać XSD (określenie zakresu użytkowego dokumentu)
- do określenia wyglądu dokumentu powinno się używać XSLT (wizualizacja dokumentu elektronicznego)

Czym innym jest określenie układu informacji w dokumencie elektronicznym (zakres użytkowy dokumentu) a czym innym jest przetworzenie informacji zawartych w znacznikach XML na dane w układzie bitowym czyli wygenerowanie pliku DOC, PDF lub innego.

4. Obsługa bezpiecznego (kwalifikowanego) podpisu elektronicznego XAdES

Podstawa prawna:
(Dz.U.2006.227.1664)

Dotyczy dokumentów podpisywanych przez pracowników oraz weryfikację podpisów złożonych przez interesantów. System powinien obsługiwać kwalifikowany podpis elektroniczny w formacie XAdES (ETSI TS 101 903 1.3.2 lub nowszym).

System informatyczny urzędu powinien umożliwiać obsługę podpisu elektronicznego niezależnie od tego w jakim centrum został wydany certyfikat kwalifikowany (na dzień dzisiejszy minimum wszystkich trzech centrów).

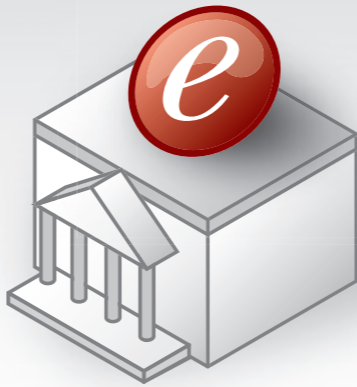
5. Udostępnianie danych z rejestrów publicznych

Podstawa prawna:
(Dz.U.2005.205.1692)

Dane zgromadzone w rejestrze udostępnia się na wniosek złożony pisemnie lub elektronicznie.

Podmiot prowadzący rejestr zobowiązany jest poinformować w biuletynie informacji publicznej o warunkach, sposobie, zakresie i terminie udostępniania danych zgromadzonych w rejestrze.

Podmiot umieszcza również w BIP format w jakim są udostępniane dane elektroniczne.

e-urząd

6. Bezpłatny program do prezentacji i weryfikacji dokumentu

Podstawa prawna:
(Dz.U.2006.227.1664)

Zgonie z rozporządzeniem (Dz.U.2006.227.1664) § 5 punkt 6 Urząd powinien udostępnić bezpłatne oprogramowanie dla interesantów, które umożliwi im:

- przeglądanie przesłanego przez urząd pisma wraz z weryfikacją kwalifikowanego podpisu elektronicznego osoby, która podpisywała to pismo.
- weryfikację autentyczności urzędowego poświadczenia odbioru i prezentację czasu podpisania potwierdzenia
- weryfikację podpisu osoby odbierającej pismo (osoba która podpisywała urzędowe poświadczenie odbioru)

Interesant za pomocą udostępnionego programu, przegląda na komputerze przesłane do niego pisma a także weryfikuje, kto i kiedy je podpisał.

7. Zgłoszenie systemu do rejestru systemów teleinformatycznych

Podstawa prawna:
(Dz.U.2005.64.565) oraz (Dz.U.2005.200.1655)

Pierwsze rozporządzenie (Art. 20, pkt. 2) obligeuje urząd do zgłoszenia systemu teleinformatycznego do Krajowej Ewidencji Systemów Teleinformatycznych i Rejestrów Publicznych, wskazując jednocześnie rodzaj przekazywanych informacji:

- datę rozpoczęcia realizacji zadań publicznych przypomocy systemu teleinformatycznego,
- zadania publiczne, do których realizacji jest używany system teleinformatyczny, ze wskazaniem podstawy prawnej ich realizacji,
- jednostkę organizacyjną używającą systemu teleinformatycznego,
- opis techniczny systemu teleinformatycznego,
- wskazanie, które z podanych w zgłoszeniu danych podlegają ochronie jako informacje niejawnie lub inne tajemnice ustawowo chronione, w jakim zakresie i na jakiej podstawie.

Drugie z wymienionych rozporządzeń (Dz.U.2005.200.1655) precyzuje sposób zgłaszania systemu teleinformatycznego do Krajowej Ewidencji Systemów Teleinformatycznych i Rejestrów Publicznych. Załączniki do rozporządzenia, zawierają wzory zgłoszeń.

Dodatkowo, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, uruchomiło stronę internetową, za pośrednictwem której, podmiot publiczny może zgłosić system do ewidencji. Adres strony: <https://szwpi.mswia.gov.pl/>.

8. Spełnienie minimalnych wymogów dla systemów teleinformatycznych

Podstawa prawna:
(Dz.U.2005.64.565) oraz (Dz.U.2005.212.1766)

Rozdział 3 Ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne wskazuje, że dla realizacji zadań publicznych, używany system teleinformatyczny powinien spełniać minimalne wymagania dla takich systemów. Podstawowymi założeniami jest zapewnienie wzajemnej spójności oraz sprawnej i bezpiecznej wymiany informacji w formie elektronicznej.

Ponadto ustawa wskazuje, że podmiot publiczny wykorzystujący do działań system teleinformatyczny jest zobligowany do umieszczenia w Biuletynie Informacji Publicznej następujących informacji cechujących dany system:

- zestawienia struktur dokumentów elektronicznych,
- formaty danych,
- protokoły komunikacyjne i szyfrujące,
- testy akceptacyjne systemu teleinformatycznego, którego używa

Szczegóły minimalnych wymagań technicznych dla systemów teleinformatycznych zostały podane w rozporządzeniu (Dz.U.2005.212.1766). Jednym z ważniejszych wymogów jest wskazanie rodziny technologii XML jako formatów danych określających układ informacji w dokumencie elektronicznym:

- do zapisu danych powinno się używać XML'a (dane dokumentu elektronicznego)
- do określenia struktury dokumentu powinno się używać XSD (określenie zakresu użytkowego dokumentu)
- do określenia wyglądu dokumentu powinno się używać XSLT (wizualizacja dokumentuelektronicznego)

9. Badania zgodności z oprogramowaniem interfejsowym

Podstawa prawna:
(Dz.U.2005.64.565)

Podmiot publiczny, ma prawo żądać od dostawcy systemu teleinformatycznego przedstawienia oświadczenia o wyniku badania danego systemu. Ponadto podmiot publiczny, ma prawo do weryfikacji przedstawionego oświadczenia.

Należy mieć świadomość, że wykorzystywanie przez podmiot publiczny systemu teleinformatycznego, który nie został poddany badaniom na zgodność z oprogramowaniem interfejsowym, lub nie uzyskał pozytywnego wyniku badania, niesie za sobą ryzyko odmowy współpracy (wymiany danych) z innymi tego typu systemami a co za tym idzie z innymi podmiotami publicznymi.

10. Metadane i Archiwa Państwowe

Podstawa prawna:
(Dz.U.2006.206.1519)

Rozporządzenie precyzyjnie określa wymagania techniczne jakim powinny odpowiadać formaty zapisu danych, przekazywanych do archiwów państwowych.

Załącznik do rozporządzenia wprost podaje strukturę budowy paczki archiwalnej dzieląc ją na 3 elementy: dokumenty, metadane i sprawy. Ponadto została podana struktura pliku XML (Schemat XML), będąca w przyjętym rozwiązaniu wzorcem zapisu metadanych.

Automatyczne wytworzenie paczki archiwalnej zgodnej z wytycznymi rozporządzenia powinno być jedną z funkcji używanego systemu teleinformatycznego.

11. Bezpieczeństwo przetwarzanych dokumentów oraz danych elektronicznych

Podstawa prawna:
(Dz.U.2006.206.1518)

Konstrukcja systemu teleinformatycznego, przy przetwarzaniu dokumentów elektronicznych powinna zapewniać następujące cechy:

- zabezpieczać przed wprowadzaniem zmian do dokumentów, z wyjątkiem zmian wprowadzanych w ramach ustalonych i udokumentowanych procedur,
- zabezpieczać przed usunięciem dokumentów z systemu, z wyjątkiem udokumentowanych czynności dokonywanych w ramach ustalonych procedur usuwania dokumentów,
- stały i skuteczny dostęp do dokumentów oraz ich wyszukiwanie,
- możliwość odczytania metadanych dla każdego dokumentu,
- identyfikować użytkowników i dokumentować dokonywane przez nich zmiany w dokumentach i metadanych,
- zapewniać kontrolę dostępu poszczególnych użytkowników do dokumentów i metadanych,
- umożliwiać odczytanie bez zniekształceń treści dokumentów wytworzonych przez podmiot, w którym działa system,
- zachowywać dokumenty i metadane w strukturze określonej, łącznie z możliwością prezentacji tej struktury,
- zapewnić odtworzenie przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw,
- wspomagać czynności związane z klasyfikowaniem i kwalifikowaniem oraz grupowaniem dokumentów w akta spraw na podstawie wykazu akt,
- wspomagać i dokumentować proces brakowania dokumentów stanowiących dokumentację niearchiwalną,
- wspomagać czynności związane z przygotowaniem dokumentów stanowiących materiały archiwalne i ich metadanych do przekazania do archiwum państwowego,
- umożliwiać przesyłanie dokumentów do innych systemów teleinformatycznych w formacie XML.

12. Format danych zgodny z definicją rejestrów publicznych

Podstawa prawna:
(Dz.U.2006.214.1781)

Rozporządzenie definiuje stosowane cechy informacyjne dla rejestrów publicznych i dla wymiany informacji w formie elektronicznej.

System teleinformatyczny przy wymianie informacji powinien uwzględniać zdefiniowane w ww. rozporządzeniu cechy. Przykładem cechy informacyjnej może być „nazwisko”. System teleinformatyczny obsługując tą cechę powinien być zgodny z jej definicją zawartą w rozporządzeniu, tj. używać jej tylko do określenia nazwiska oraz stosować do jej zapisu wymaganą ilość znaków określonego typu.